



**PETROL PİYASASINDA  
BAYİLİK LİSANSLARI HAKKINDA  
SIKÇA SORULAN SORULAR©**



© 'Petrol Piyasası Bayilik Lisanslar Hakkında Sıkça Sorulan Sorular Kitapçığı'nın (Kitapçık) tüm hakları Enerji Piyasası Düzenleme Kurumu'na ait ve saklıdır. Kitapçık elektronik ortamda oluşturulmuştur. Kaynak göstermek suretiyle alıntı yapılabilir. Kitapçığın basım ve kullanım hataları ile içeriğindeki bilgilerin doğruluk ve güncelliğinden Enerji Piyasası Düzenleme Kurumu sorumlu tutulamaz. Kitapçık içeriği Enerji Piyasası Düzenleme Kurulu'nu bağlayıcı nitelik taşımaz.  
Enerji Piyasası Düzenleme Kurumu, Petrol Piyasası Dairesi Başkanlığı, Ekim 2010

## İÇİNDEKİLER

İÇİNDEKİLER.....	3
<b>A. GENEL KONULAR .....</b>	<b>8</b>
1) Bayilik ve bayi nedir? .....	8
2) Bayilik lisansı nedir? .....	8
3) Bayilik lisansı işlemleri nelerdir? .....	8
4) Bayilik lisansı kapsamında yürütülebilecek faaliyetler nelerdir? .....	8
5) Bayilik lisansı sahiplerinin temel yükümlülükleri nelerdir? .....	8
6) Bayilik lisanslarının özel hükümlerinde yer alan hususlar hangileridir? .....	9
7) Bayi ile EPDK arasındaki bildirimler nasıl yapılır? .....	9
8) Lisans tadili nedir? .....	10
9) Lisans süre uzatımı nasıl yapılır? .....	10
10) Bayilik lisansı hangi hallerde sona erer? .....	10
11) Bayilik lisansı hangi hallerde iptal edilir? .....	10
<b>B. LİSANS BAŞVURU BELGELERİ .....</b>	<b>11</b>
12) Başvuru Dilekçesi.....	11
13) Taahhütname .....	11
14) Tesise Daha Önce Lisans Verilmediğine İlişkin Beyanname .....	11
15) Tesis Devir Alınmış ise Lisans Sona Erdirme Talep Dilekçesi .....	11
16) Tesis Devir Alınmış ise Devredenin Yetki Belgesi .....	11
17) Tesis Devir Alınmış ise Sona Ermesi İstenen Bayilik Lisans Metninin Aslı .....	11
18) T.C. Nüfus Cüzdanı Sureti .....	11
19) İkametgâh Senedi .....	11
20) İşyeri Açma ve Çalışma Ruhsatı Sureti .....	11
21) Asgari Mesafe Tespit Tutanağı.....	11
22) Oda Sicil Kayıt Sureti .....	12
23) Vergi Kimlik Belgesi .....	12
24) Ortaklar ve Hisse Dağılımı Beyanı .....	12
25) Adli Sicil Kaydı veya Adli Sicil Beyan Formu .....	12

26)	Yetki Belgesi .....	12
27)	Bayilik Sözleşmesi .....	12
28)	Sigorta Poliçesi Sureti .....	13
29)	Köy Pompasına Ait İşyeri Açma ve Çalışma Ruhsatı Sureti .....	13
30)	Tanker Sayacı Muayene Cüzdanı Sureti.....	13
31)	Taşıma Belgesi .....	13
32)	Taşıt Listesi.....	13
33)	Taşıt Kartı .....	13
34)	Lisans Bedeli Dekontu .....	13
C.	<b>BAYİ-DAĞITICI İLİŞKİLERİ.....</b>	<b>13</b>
35)	Dağıtım şirketlerinin bayileriyle ilgili temel yükümlülükleri nelerdir? .....	13
36)	Aynı şahıs işlettiği farklı akaryakıt istasyonları için farklı dağıtıcılarla bayilik sözleşmesi yapabilir mi? .....	14
37)	Bayi dağıtıcısının özendirme kampanyalarına katılmak zorunda mıdır?.....	14
38)	Bayilerinin tescilli marka altındaki faaliyetlerine ilişkin olarak dağıtıcıların denetim yükümlülükleri nelerdir? .....	14
39)	Bir bayilik sözleşmesinin içeriği hakkında EPDK'dan kimler bilgi alabilir? .....	15
40)	EPDK'nın bayilik veya intifa sözleşmelerinin süresine ilişkin bir kararı var mıdır? .....	15
41)	Bayilik sözleşmesindeki ticari konulara yönelik hükümlerin EPDK'yla ilgisi var mıdır?.....	15
42)	Hangi hallerde dağıtıcı tadili yapılması gerekir? .....	15
43)	Bayilik sözleşmesi ne zaman sona erer?.....	16
44)	İntifa, tapuya şerh edilmiş kira veya benzeri etkiye sahip diğer yazılı sözleşmelerin dağıtıcı tadilleriyle ilişkisi var mıdır?.....	16
45)	Bayilik sözleşmesi fesih ihbarnameleri nasıl düzenlenmelidir?.....	16
46)	Sözleşmenin sona ermesinden önce stoklanan akaryakıtın satılması mümkün müdür? .....	16
47)	Bayilik sözleşmesinin hangi hallerde yenilenmesi gerekir? .....	16
48)	Akaryakıt istasyonundaki eski dağıtıcıya ait belirtileri kim, ne kadar süre içerisinde kaldırmalıdır? .....	17
49)	Dağıtım şirketinin faaliyeti geçici olarak durdurulur veya lisansı iptali edilirse bayi nasıl hareket edecektir?.....	17

<b>D. BAYİ-KULLANICI İLİŞKİLERİ</b> .....	17
50) Kullanıcıya verilen zarar ve hasarları nasıl tazmin edilecektir? .....	17
51) Kullanıcıya eksik akaryakıt teslimi halinde bayinin sorumluluğu nedir? .....	17
52) Kullanıcıya hangi şartlarda elektronik sistemlerle akaryakıt satılabilir?.....	17
53) Bayilerin kullanıcılar, istihdam edilenler ve çevre sağlığı ve güvenliği için alacağı önlemler nelerdir? .....	17
<b>E. FİYATLANDIRMA</b> .....	18
54) Akaryakıt bayi fiyatıyla ilgili esaslar nelerdir?.....	18
55) Bayilerin fiyat ilanı ile ilgili diğer yükümlülükleri nelerdir?.....	18
56) Bayilerin fiyat ilan panolarında hangi bilgiler yer almalıdır? .....	18
57) EPDK akaryakıt üzerindeki vergilere veya akaryakıt fiyatlarına müdahale edebilir mi?.....	19
<b>F. KİLOMETRE TAHDİDİ</b> .....	19
58) Kilometre tahdidini nedir? .....	19
59) EPDK'nın kilometre tahdidini artırma veya kaldırma yetkisi var mıdır?.....	19
60) Kilometre tahdidini uygulaması ne zaman başlamıştır? .....	19
61) Kilometre tahdidine esas mesafe nasıl ölçülür?.....	19
62) Şehir içi ve şehir dışı başlangıç ve bitişlerinde kilometre tahdidinin hesabı nasıl yapılır? .....	19
63) Kilometre tahdidini ölçümlerinde yön esasını nasıl uygulanmalıdır?.....	19
64) Kilometre tahdidini uygulamalarında akaryakıt ve LPG istasyonları nasıl değerlendirilmektedir?.....	20
65) Kilometre tahdidinde dikkate alınacak şehir sınırları ile birbirine komşu mahalli idarelerin yapması gereken işlemler hakkında hangi bilgiler verilebilir?.....	20
66) Kilometre tahdidini hükümlerine uygunluk kim tarafından sağlanır?.....	20
67) Asgari Mesafe Tespit Tutanağı nedir? .....	20
68) Hangi akaryakıt istasyonları için yapılan başvurular Asgari Mesafe Tespit Tutanağı ibrazından muafır? .....	21
69) Kilometre tahdidini hükümlerine uygunluğun sağlanmasında öncelik hangi yere aittir?.....	21
70) Kilometre tahdidini uygulamaları için EPDK'dan münferit görüş alınması gerekir mi?..	21
71) Bir istasyonda ikinci bir istasyon kurulması kilometre tahdidine aykırı mıdır? .....	21

72)	Faal olmayan bir akaryakıt istasyonu kilometre tahdidinde dikkate alınır mı?.....	21
<b>G.</b>	<b>RUHSAT İŞLEMLERİ</b> .....	<b>21</b>
73)	Yapı ruhsatı almadan akaryakıt istasyonu inşa etmek suç teşkil eder mi? .....	21
74)	Karayolları Trafik Kanunu'nu uyarınca akaryakıt istasyonları için alınması gerekli izinler nelerdir? .....	22
75)	Mahalli idarelerin akaryakıt istasyonlarına ruhsat vermesi için gerekli ön şartlar nelerdir? .....	22
76)	Akaryakıt istasyonlarının ruhsatlandırılmasında dikkate alınacak standart nedir? .....	22
77)	Akaryakıt istasyonunun İşyeri Açma ve Çalışma Ruhsatı'na tapu sicil ve depo bilgilerinin yazılması zorunlu mudur? .....	22
78)	İşletmecisi değişen akaryakıt istasyonlarının İşyeri Açma ve Çalışma Ruhsatlarıyla ilgili hangi işlemler yapılır? .....	22
79)	Hukuka aykırı olarak düzenlendiği düşünülen imar planı, yapı ruhsatı, yapı kullanma izni veya işyeri açma ve çalışma ruhsatı hakkında hangi mercilere müracaat edilebilir? .....	23
80)	Numaralandırma çalışmasından kaynaklı ruhsat değişikliğinde lisans tadil edilir mi?23	
81)	EPDK'nın akaryakıt istasyonlarındaki araç temizlik, market gibi bölümlerin nitelikleri ve işletilmesiyle ilgisi var mıdır? .....	23
<b>H.</b>	<b>BAYİNİN TİCARİ DURUMUNDAKİ DEĞİŞİKLİKLER</b> .....	<b>23</b>
82)	Lisans sahibi gerçek kişinin, istasyonu işletmek amacıyla kurulan bir şirkete ortak olması halinde bayilik lisansı ile ilgili yapması gereken müracaat nedir? .....	23
83)	Adi şirket ortaklarında değişiklik olursa bayilik lisansı ile ilgili yapılacak işlem nedir?.....	23
84)	Lisans sahibi gerçek kişinin ölümü halinde kanuni mirasçılarının yapacağı işlemler nelerdir? .....	23
85)	Bayiyi temsil ve ilzama yetkili şahıslarda veya bunların yetkilerindeki değişiklikler bildirilecek midir? .....	24
86)	Tüzel kişinin ortağı hisselerini devrederse EPDK'ya hangi bilgiler verilir? .....	24
87)	Şirketlerin birleşmesi halinde bayilik lisanslarıyla ilgili ne gibi işlemler yapılır? .....	24
88)	Şirket türünün değişmesi halinde bayilik lisansının tadili gerekir mi? .....	24
89)	Tüzel kişinin unvanı veya gerçek kişinin adı değişirse hangi tadil yapılır? .....	25
<b>İ.</b>	<b>İSTASYON DIŞINDA AKARYAKIT İKMALİ</b> .....	<b>25</b>
90)	Tarımsal amaçlı akaryakıt satış nasıl yapılır?.....	25
91)	Tarım kredi kooperatifleri ortaklarına akaryakıt ikmal edebilir mi?.....	25



- 92) Fabrika, şantiye gibi yerlerde akaryakıt ikmali nasıl yapılabilir?..... 25
- 93) Taşıyıcı kooperatifleri üyelerine akaryakıt ikmal edebilirler mi? ..... 25
- 94) İstasyonsuz bayilerin satamayacağı akaryakıtlar nelerdir? ..... 26
- 95) Bayiler akaryakıt istasyonunda veya istasyon dışında araçlara gazyağı ikmali yapabilir mi?..... 26
- 96) İhrakiye bayileri kullanıcılara hangi ürünleri teslim edebilir? ..... 26
- 97) Deniz vasıtalarına akaryakıt ikmali hangi koşullarda yapılmalıdır? ..... 26
- 98) İhrakiye ve akaryakıt türlerinin isimleri ne şekilde kullanılır? ..... 26
- 99) Kullanıcıların taşınabilir kaplarına yapılacak teslimatlarda hangi hususlara dikkat edilmelidir?..... 26
- 100) Havacılık yakıtları piyasaya nasıl arz edilebilir?..... 27



## PETROL PİYASASINDA BAYILIK LİSANSLARI HAKKINDA SIKÇA SORULAN SORULAR

### A. GENEL KONULAR

#### 1) Bayilik ve bayi nedir?

Bayilik, karşılıklı yükümlülüklerin ekinde fizibilite olan bir sözleşmeye bağlanarak akaryakıt dağıtım şirketleri tarafından gerçek ve tüzel kişilere akaryakıtın kullanıcılara ikmal yetkisi verilmesi işlemidir. Bayilik faaliyeti için gerekli donanıma sahip gerçek ve tüzel kişilere bayi denir.

#### 2) Bayilik lisansı nedir?

Bayilik lisansı, bir gerçek veya tüzel kişinin piyasada bayilik faaliyet gösterebilmek için 5015 sayılı Petrol Piyasası Kanunu (Kanun) kapsamında Enerji Piyasası Düzenleme Kurumu'ndan (EPDK) almak zorunda olduğu izin belgesidir.

Bayilik lisansı sahibine, lisansta yer alan faaliyetin yapılması ile bu konularda taahhütlere girişilmesi haklarını verir. Lisans ile tanınan haklar, ilgili ve diğer mevzuatta kayıtlı hususların yerine getirilmesi koşuluyla kullanılabilir.

Piyasa faaliyeti yürütülen her bir tesis için ayrı lisans alınır. Lisanslar hiçbir surette devredilemez.

Bayilik lisansları, lisansta belirtilen tarihte yürürlüğe girer. Lisans sahibinin lisans kapsamındaki hak ve yükümlülükleri bu tarihten itibaren geçerlilik kazanır.

#### 3) Bayilik lisansı işlemleri nelerdir?

Bayilik lisansı almak isteyen kişiler, gerekli belge ve bilgileri ibraz etmek suretiyle ve akaryakıt veya ihrakiye temin edilmeden önce EPDK'ya başvurur.

Başvuru sırasında istenen belgelerin ilgili mevzuata uygun olup olmadığı hakkındaki değerlendirme, belgelerin EPDK merkez evrakına giriş tarihini izleyen on iş günü içerisinde tamamlanır.

Lisans başvurusunun ilgili mevzuata uygun yapılmadığının tespiti halinde, söz konusu eksikliklerin on iş günü içerisinde giderilmesi başvuru sahibine yazılı olarak bildirilir. Aksi takdirde sunulan belgelerin iade edileceği yazıda yer alır. Söz konusu süre içerisinde de eksiklikler giderilmezse başvuru yapılmamış sayılır ve başvuru evrakı iade edilir.

Eksiksiz olarak yapıldığı tespit edilen bayilik lisansı başvurularında lisans bedelinin tamamının yatırılması istenir.

İnceleme ve değerlendirmede lisanslar açısından ilgili mevzuatta öngörülen amaçlara uygunluk göz önünde bulundurulur.

İnceleme ve değerlendirme sürecinin sonuçlandırılabilmesi için, başvuru sahibinden, ihtiyaç duyulan her türlü ek bilgi ve belge istenebilir. Ayrıca başvuru sahibini temsile yetkili şahıslar doğrudan görüşme yapmak üzere çağrılabilir.

Bayilik lisansı lisanslarının verilmesi ile başvuruların reddi işlemleri en geç altmış gün içerisinde EPDK Petrol Piyasası Dairesi Başkanlığı'nca sonuçlandırılır. Uygulamada, başvuru eksiksiz ise takriben 7 ile 15 günlük bir süre içerisinde bayilik lisansı verilmektedir.

#### 4) Bayilik lisansı kapsamında yürütülebilecek faaliyetler nelerdir?

Bayilik lisansı sahipleri piyasada, lisanslarında düzenlenen alt başlığa göre akaryakıt bayisi, ihrakiye bayisi; kategoriye göre ise istasyonlu bayi ve istasyonsuz bayi olarak bayisi olduğu dağıtıcıdan temin ettiği akaryakıt veya ihrakiyenin kullanıcılara satışı faaliyetinde bulunabilir.

#### 5) Bayilik lisansı sahiplerinin temel yükümlülükleri nelerdir?

Bayilik lisanslarının genel hükümleri uyarınca bayiler:

a) Petrol piyasasına ilişkin kanun, yönetmelik, tebliğ, genelge, Enerji Piyasası Düzenleme Kurulu (Kurul) kararları ile bu lisans hükümlerine uyar.

b) Lisansı kapsamındaki faaliyetin gerektirdiği diğer mevzuat hükümlerine uyar.





- c) Çevreye zarar vermemek için gerekli tedbirleri alır.
- d) Kamunun can, mal ve çevre güvenliği ile kendi tesis ve faaliyetlerini önemli ölçüde tehdit eden veya olumsuz etkileyen bir durum oluştuğunda, kamu yetkililerini ve bundan etkilenme ihtimali bulunan ilgilileri haberdar eder. Tehdidin niteliği ve niceliği ile bunu önlemek üzere alınmakta olan tedbirleri EPDK'ya bildirir.
- e) Teknik düzenlemelere uygun olmayan petrol ikmali nedeniyle kullanıcıya verilen zarar ve hasarları tazmin eder.
- f) Piyasa faaliyetlerinde, Kurulun belirleyeceği teknik düzenlemelere uygun akaryakıt sağlar. Akaryakıtın kullanım amacını değiştiremez.
- g) Taşış ve/veya hile amacıyla akaryakıt katılabilecek ürünleri akaryakıt katamaz ve istasyonunda bulunduramaz.
- h) Bayisi olduğu dağıtıcı haricinde diğer dağıtıcı ve onların bayilerinden akaryakıt ikmali yapamaz.
- i) Lisans kapsamındaki piyasa faaliyetinin yürütüldüğü tesislerin tasarımını, yapım ve işletimini ilgili ve diğer mevzuatta belirlenen usul ve esaslara göre yapar.
- j) İşletme, tesis ve yatırımları ile yasal defter, kayıt ve belgelerini, EPDK denetimine hazır bulundurur. Talep edildiğinde denetime açar. EPDK tarafından belirlenen kayıt ve raporları tutar. EPDK personeli veya EPDK'nın yetkilendirdiği elemanlar tarafından gerekli görülen bilgi, belge, numuneleri verir ve tutanakları imzalar.
- k) Lisans kapsamında yürütülen faaliyetler için sigorta yaptırır.
- l) Tarım sektörünün ihtiyaçları için tanker ve köy pompası vasıtasıyla LPG hariç akaryakıt satışı yapacak bayilik (istasyonlu) lisansı sahipleri Taşıma Yetki Belgesi, Taşıt Belgesi, Taşıt Kartları ve Tanker Sayaç Muayene Cüzdanını EPDK'ya ibraz eder. Lisansına derç ettirdiği araçlar ile tarımsal amaçlı akaryakıt satışında bulunur.

#### **6) Bayilik lisanslarının özel hükümlerinde yer alan hususlar hangileridir?**

Bayilik lisanslarının özel hükümler bölümünde aşağıdaki hususlar yer alır:

- a) Lisans sahibinin adı veya unvanı,
- b) Lisans kapsamındaki faaliyetin niteliği,
- c) Varsa tesisin türü ve adresi,
- d) Lisans kapsamındaki alt başlık ve kategori,
- e) Varsa Tarımsal Amaçlı Satış bilgileri,
- f) İşyeri Açma ve Çalışma Ruhsatı (İAÇ Ruhsatı) bilgileri,
- g) Varsa diğer tesislere özgü hükümler,
- h) Dağıtım şirketi,
- i) Yürürlük tarihi ve lisans süresi.

#### **7) Bayi ile EPDK arasındaki bildirimler nasıl yapılır?**

EPDK ile bayi arasındaki bildirimler Tebligat Kanunu hükümlerine uygun olarak yapılır.

Bayinin tebligat adresi değişiklikleri, en az üç iş günü öncesinden noter kanalıyla EPDK'ya bildirilir. Bu bildirim belirtilen süre içinde yapılmazsa, adres değişikliğinin gerçekleştiği tarih ile bildirim yapıldığı tarih arasında eski adrese yapılmış tebligatlar geçerlidir.

EPDK tarafından istenen belgelerin EPDK'nın yazışma adresine gönderilmesi ya da genel evrak birimine elden teslimi gerekir. Doğrudan EPDK personeli adına gönderilen belgeler teslim alınmaz.

Belgelerin yasal süresi içerisinde EPDK'da bulunması gerekir. Postadaki gecikmeler dikkate alınmaz. Faks üzerinden işlem yapılmaz.

Öte yandan, EPDK'daki müracaat ve işlemlere ilişkin bilgi talepleri mevzuat çerçevesinde yazılı olarak

yanıtlanmaktadır. İlgili mevzuatta şahıslara telefonla bilgi verilmesini gerektiren herhangi bir düzenleme yoktur.

### **8) Lisans tadili nedir?**

Lisansta yer alan hususlarda değişiklik yapılmasını gerektirecek faaliyetler, EPDK tarafından onaylanıp lisansa işlenmedikçe yapılamaz. EPDK'nın söz konusu değişikliği onaylama işlemine lisans tadili denir. Lisanslar, lisans sahibinin talebi veya EPDK tarafından resen tadil edilebilir.

Lisans tadil bedeli peşin ödenir. Maddi hatalardan kaynaklanan tadiller ile EPDK tarafından resen yapılan tadillerden lisans tadil bedeli alınmaz. Ayrıca mahalle, cadde, sokak isimlerinin güncellenmesinde kaynaklanan lisans tadillerinde lisans tadil bedeli alınmamaktadır.

Talep üzerine yapılan lisans tadili serbest rekabet koşullarını bozucu hükümler içeremez.

Aynı bayilik lisansında yapılacak tüm tadiller için tek dilekçe ile başvurulabilir. Tadil başvurularına ilişkin dilekçe ekinde "Lisans Tadili Dosyası" yer alır. Bayilik lisans tadilleri EPDK Petrol Piyasası Dairesi Başkanlığınca sonuçlandırılır. Tadil işlemleri, başvurunun eksiksiz olarak yapıldığının tespit edilmesinden itibaren on beş gün ve her halde en geç altmış gün içerisinde sonuçlandırılmaktadır.

### **9) Lisans süre uzatımı nasıl yapılır?**

Lisans süreleri, lisans sahibinin talebi üzerine lisans süresinin bitiminden başlamak üzere ve öngörülen azami süreler gözetilmek suretiyle uzatılabilir.

Süre uzatım talebi, yürürlükteki lisans süresinin bitiminden en erken bir yıl, en geç üç ay önce, lisans sahibinin EPDK'ya yazılı olarak başvurusu suretiyle yapılabilir. Süresinden önce yahut gecikmeli yapılan süre uzatım başvuruları kabul edilmez.

Süre uzatım bedeli lisans bedelinin yarısı kadar olup, peşin ödenir.

Süre uzatım talebinin inceleme ve değerlendirmesinde lisans verilmesinde öngörülen hususlar dikkate alınır.

Bayilik lisansı süre uzatımı başvurusu hakkındaki inceleme ve değerlendirme, yapılan yazılı başvurunun EPDK merkez evrakına giriş tarihini izleyen altmış gün içerisinde EPDK Petrol Piyasası Dairesi Başkanlığınca sonuçlandırılır.

### **10) Bayilik lisansı hangi hallerde sona erer?**

Bayilik lisanslarının Kurul kararı aranmaksızın sona erdiği haller şunlardır:

- a) Lisans sahibinin iflası,
- b) Lisans süresinin bitimi,
- c) Lisans sahibinin talebi,
- d) Bayilik lisansı sahiplerinin, dağıtıcı lisansı sahipleri ile sözleşmelerinin herhangi bir nedenle sona ermesinden itibaren bir dağıtıcı ile yapılan yeni bayilik sözleşmesinin üç ay içerisinde EPDK'ya ibraz edilerek lisans tadil talebinde bulunulmaması.

### **11) Bayilik lisansı hangi hallerde iptal edilir?**

Lisanslar, Kanununun 20 nci ve Ek 3 üncü maddesi hükümleri çerçevesinde şu nedenlerle iptal edilebilir:

- a) Kanun'a riayet edilmemesi,
- b) Kanun'a göre yürürlüğe konulmuş yönetmeliklere riayet edilmemesi,
- c) EPDK'nın yazılı talimatlarına riayet edilmemesi,
- d) Lisansa kayıtlı hususların herhangi birine riayet edilmemesi,
- e) Kaçak ürün ikmali,
- f) Menşei belli olmayan ürün ikmali,
- g) Kanun'a göre yapılan talep veya işlemlerde kanuna karşı hile yapıldığının tespiti,



- h) Kanun'a göre yapılan talep veya işlemlerde gerçek dışı beyanda bulunulduğunun tespiti,
- i) Kaçak petrole ilişkin mahkûmiyet hükmünün kesinleşmesi,
- j) Kaçak petrole ilişkin müsadere hükmünün kesinleşmesi.

## **B. LİSANS BAŞVURU BELGELERİ**

### **12) Başvuru Dilekçesi**

Petrol Piyasası Lisans Yönetmeliği'nin Ek-1 sayılı ekinde yer alan "Lisans Başvuru Dilekçesi" örneği kullanılır.

### **13) Taahhütname**

Petrol Piyasası Lisans Yönetmeliği'nin Ek-2 sayılı ekinde yer alan "Taahhütname" örneği kullanılır.

### **14) Tesise Daha Önce Lisans Verilmediğine İlişkin Beyanname**

Akaryakıt istasyonu faaliyete yeni başlayacaksa sunulur. Başvuru sahibi lisans başvurusuna konu akaryakıt istasyonunun faaliyete yeni başlayacak bir tesis olduğunu ve tesisle ilgili olarak daha önce başka bir kişiye lisans verilmediğini yazılı olarak beyan eder.

### **15) Tesis Devir Alınmış ise Lisans Sona Erdirme Talep Dilekçesi**

Bayilik (istasyonlu) lisansı başvurularında, akaryakıt istasyonu devir alınmış ise önceki lisans sahibi tarafından düzenlemiş lisansın sona erdirilme talebine ilişkin dilekçe EPDK'ya sunulmalıdır.

Lisans sona erdirmeye dilekçesi, lisans sahibini temsil ve ilzama yetkili kişilerce imzalanmalıdır. Lisansı sona erecek kişi geçerli iletişim adresi ve sabit telefon numarasını lisans sona erdirmeye dilekçesine yazmalıdır.

Tesise ilişkin adres değişikliği gerçekleşmiş olması durumunda adres farklılığına ilişkin yetkili mahalli idareden alınacak adres teyit yazısı da sunulacaktır.

### **16) Tesis Devir Alınmış ise Devreden Yetki Belgesi**

Akaryakıt istasyonunu devreden ve lisansının sona ermesini dilekçeyle talep eden şahsın son altı ay içerisinde noter tarafından tasdiklenmiş imza sirküleridir.

### **17) Tesis Devir Alınmış ise Sona Ermesi İstenen Bayilik Lisans Metninin Aslı**

Bayilik (istasyonlu) lisansı başvurularında, tesis devir alınmış ise önceki işletici adına düzenlemiş bayilik lisansı aslı genel ve özel hükümleriyle birlikte EPDK'ya iade edilir.

### **18) T.C. Nüfus Cüzdanı Sureti**

İlgili mevzuata göre düzenlenmiş, noter veya muhtarca son altı ay içerisinde onaylanmış ve T.C Kimlik Numarası ekli nüfus cüzdanı suretidir. Tüzel kişi başvurularında aranmaz.

### **19) İkametgâh Senedi**

İlgili mevzuata göre düzenlenmiş ve muhtarca son altı ay içerisinde onaylanmış olmalıdır. Tüzel kişi başvurularında aranmaz.

### **20) İşyeri Açma ve Çalışma Ruhsatı Sureti**

Bayilik (istasyonlu) lisansı başvurularında ikinci sınıf gayri sıhhi müesseselere ilişkin noter tasdikli İAÇ Ruhsatının sunulması gerekir.

Bayilik (istasyonsuz) lisansı başvurularında tesis yoksa başvuru sahibinin iş yeri adresine ait sıhhi müesseselere ilişkin İAÇ Ruhsatı sunulur. Tesis varsa, tesise ait durumuna uygun gayri sıhhi müesseselere ilişkin İAÇ Ruhsatı noter tasdikli olarak sunacaktır.

Yat Limanlarında bulunan istasyonlu bayilik lisansları için Kültür ve Turizm Bakanlığının gözetim ve denetiminde olduğunu tevsik eden belgenin ibrazı kaydıyla İAÇ Ruhsatı sureti aranmaz.

### **21) Asgari Mesafe Tespit Tutanağı**

Şehir içlerinde Belediye (veya Büyükşehir Belediye) Başkanlıklarınca, Şehir dışlarında Valiliklerce,



aynı yol üzerinde önceki ve sonraki en yakın akaryakıt ve/veya LPG istasyonları arasındaki mesafenin metre cinsinden tespitinin yapıldığı, EPDK hitaplı, imzalı, resmi mühürlü belge aslıdır.

## 22) Oda Sicil Kayıt Sureti

Bağlı olunan Sanayi ve/veya Ticaret Odası veya ilgili diğer odalardan, başvuru tarihinden önceki son altı ay içerisinde alınan oda sicil kayıt belgesidir.

Kamu tüzel kişilerinin (kamu ve belediye iktisadi teşebbüsleri hariç) yapacakları başvurularda oda sicil kayıt sureti aranmaz.

Şubeler için yapılan başvurularda hem şubeye hem de merkeze ait oda sicil kayıt sureti sunulur.

## 23) Vergi Kimlik Belgesi

Bağlı olunan vergi dairesi ve vergi kimlik numarası bilgilerinin yer aldığı noter onaylı vergi kimlik belgesi sureti veya vergi levhasıdır.

Serbest muhasebeci ve mali müşavirler tarafından onaylanan vergi levhaları kabul edilmemektedir.

## 24) Ortaklar ve Hisse Dağılımı Beyanı

Başvuru sahibinin gerçek şahıs durumundaki ortakları için; gerçek şahsın adı ve soyadı, T.C uyruklular için kimlik numarası, diğerleri için varsa eşdeğeri numara ve ikametgâh adresi, sermaye payının; sayısı, kişilere göre dağılımı ve tutarları beyan edilir.

Başvuru sahibinin tüzel şahıs durumundaki ortakları için; tüzel şahsın unvanı, bağlı olduğu oda, oda sicil numarası ve ikametgâh adresi, sermaye payının; sayısı, gruplara göre dağılımı ve tutarları beyan edilir.

Bu beyanın başvuru sahibini temsil ve ilzama yetkili kişi tarafından imzalı şekilde düzenlenmesi esastır. Konuyla ilgili olarak ticaret veya sanayi odalarından alınan belgeler kabul edilmemektedir.

## 25) Adli Sicil Kaydı veya Adli Sicil Beyan Formu

Adli sicil kaydı olarak adli sicilden son üç ay içinde alınmış imzalı ve mühürlü belge sunulur.

Adli sicil beyan formu EPDK'ca belirlenen örneğe uygun olarak doldurulur ve başvuru sahibini temsil ve ilzama yetkili kişi tarafından imzalanır.

Bayilik lisansı başvurularında Adli sicil kaydı veya Adli Sicil Beyan Formu;

- Tüzel kişi başvurularında, "Ortaklar ve Hisse Dağılımı Beyanı"nda yer alan gerçek kişiler için,
- Kooperatiflerin başvurularında yönetim kurulu üyeleri için,
- Şirketlerin başvurularında şirket ortağı kooperatif dernek, vakıf ve meslek kuruluşlarında sadece yönetim kurulu üyeleri için,

İstenir.

Yabancı şahısların Türkiye'de işlediği suçlarla ilgili adli sicil kayıtları tutulduğundan bunlar için de adli sicil kaydı veya adli sicil beyan formu ibrazı gerekir.

Ülke dışındaki Türk vatandaşları adli sicil kayıtlarını konsolosluklardan temin edebilirler.

## 26) Yetki Belgesi

Şirketlerde temsil ve ilzama yetkili kılınanların; adı, soyadı ve unvanının, tatbik imzasının, yetkinin sınırlarının yer aldığı noterce düzenlenen belgenin aslı veya noter onaylı suretidir.

Gerçek kişilerde, kişinin; adı ve soyadının, kimlik bilgilerinin, ikametgâh adresinin, tatbik imzasının yer aldığı noterce düzenlenen belgenin aslı veya noter onaylı suretidir.

## 27) Bayilik Sözleşmesi

Dağıtıcı lisansı sahibi ile akdedilen bayilik sözleşmesinin dağıtıcı tarafından onaylı suretidir. Dağıtım şirketlerinin kendi işlettiği istasyonların bayilik lisansı başvurularında aranmaz.

## 28) Sigorta Poliçesi Sureti

Piyasa faaliyetinde bulunacaklar tarafından yaptırılması zorunlu olan Tehlikeli Maddeler ve Tehlikeli Atıklar Zorunlu Mali Sorumluluk Sigortası poliçesinin onaylı suretidir.

Gerek istasyonlu ve gerekse istasyonsuz bayilik lisans sahiplerinin yaptıracakları Tehlikeli Maddeler ve Tehlikeli Atıklar Zorunlu Mali Sorumluluk Sigortası asgari teminat hadleri aşağıdaki tabloda gösterilen meblağlardan düşük olamaz.

Sigorta Başlangıç Tarihi	Maddi	Kişi Başına Tedavi Gideri	Kaza Başına Tedavi Gideri	Kişi Başına Daimi sakatlık ve Ölüm	Kaza Başına Daimi sakatlık ve Ölüm
11.05.2010 ile 31.12.2010 arası	105.000 TL.	175.000 TL.	1.400.000 TL.	175.000 TL.	1.400.000 TL.
01.01.2011 den itibaren	120.000 TL.	200.000 TL.	1.600.000 TL.	200.000 TL.	1.600.000 TL.

## 29) Köy Pompasına Ait İşyeri Açma ve Çalışma Ruhsatı Sureti

İstasyonlu bayiler için lisansa köy pompası işlenmesi talebi halinde, başvuruya köy pompasına ilişkin üçüncü sınıf gayri sıhhi müesseselere ait İAÇ Ruhsatı suretinin son altı ay içerisinde noterden tasdikli sureti eklenir.

## 30) Tanker Sayacı Muayene Cüzdanı Sureti

Ölçü ve Ayar Kanunu hükümlerine göre yetkili kılınan mercilerce tanzim edilen karnenin noter onaylı suretidir. İstasyonlu bayilerce lisansa tarımsal amaçlı akaryakıt satışı yapmak üzere tanker işlenmesi talebi halinde başvuruya eklenir.

## 31) Taşıma Belgesi

Ulaştırma Bakanlığı'nca düzenlenmiş taşıma yetki belgesinin noter onaylı sureti tarımsal amaçlı satış tankeri varsa sunulur.

## 32) Taşıt Listesi

Ulaştırma Bakanlığı'nca düzenlenmiş ve tankerin bilgilerini içeren taşıt listesinin noter onaylı sureti tarımsal amaçlı satış tankeri varsa sunulur.

## 33) Taşıt Kartı

Ulaştırma Bakanlığı'nca düzenlenmiş ve tankerin bilgilerini içeren taşıt kartının noter onaylı sureti tarımsal amaçlı satış tankeri varsa sunulur.

## 34) Lisans Bedeli Dekontu

Eksiksiz yaptığı tespit edilen lisans başvurularında istenir. Başvuru sahibinin unvanını ve bedelin ne için yatırıldığını gösteren bir açıklama içeren banka hesap belgesi ibraz edilmelidir. İnternet bankacılığı kapsamında alınan bilgisayar çıktısı kabul edilmemektedir.

## C. BAYİ-DAĞITICI İLİŞKİLERİ

### 35) Dağıtım şirketlerinin bayileriyle ilgili temel yükümlülükleri nelerdir?

Kanun ve ilgili mevzuattaki diğer hükümler saklı kalmak kaydıyla dağıtıcı lisansı sahipleri:

a) Başka akaryakıt dağıtıcılarının bayilerine dağıtım yapamaz.

b) Tescilli markası altında yapılan faaliyetlere ilişkin kalite kontrol izlemesini etkin biçimde yapar. Kurul tarafından ilgili mevzuat kapsamında verilen denetim görevlerini yerine getirir.



- c) Sözleşme bayilik süresi bitiminden üç ay öncesinde yenilenemez ise sözleşme süresinin bitimine kadar bayisinin ikmal ihtiyacını karşılar.
- d) Bayilerin katılımıyla gerçekleştirdikleri özendirme kampanyası hakkında bayilerini, kampanyanın maliyetine ilişkin belgelerle birlikte açık bir şekilde bilgilendirir.
- e) Kendi işlettiği istasyonlara sübvansiyon ve bayi istasyonlarından farklı uygulama yapamaz.
- f) Kendi mülkiyetinde ve işletmesindeki akaryakıt istasyonları üzerinden yaptığı satışlarda, kendi yurtiçi pazar payının % 15'ini geçemez.
- g) Durumu ilgili ve/veya diğer mevzuata uygun olmayan gerçek veya tüzel kişilerle bayilik sözleşmesi yapamaz.
- h) Bayilik iptallerini gerekçeleriyle birlikte EPDK'ya bildirir.
- i) EPDK tarafından belirlenen esaslara uygun olarak bayilerinde kaçak petrol satışının yapılmasını önleyen teknolojik yöntemleri de içeren bir denetim sistemi kurar ve uygular.
- j) Kalorifer yakıtı, fuel-oil ve motorinde yıllık tüketimi, 5000 tonun altında olmayacak şekilde EPDK tarafından belirlenecek olan yıllık tüketim miktarının altındaki kullanıcılara kendi işlettikleri akaryakıt bayileri üzerinden satış yapamaz.
- k) Faaliyetlerini sona erdirmeden en az üç ay önce bayilerini durumdan haberdar eder.
- l) Bayilere yapacakları akaryakıt satışları ile hizmet ifalarında Vergi Usul Kanunu hükümlerine göre tanzim edecekleri belgelerde, satış yapılan bayinin lisans numarasını da belirtir.
- m) Bayilik teşkilatını oluşturan bayilerine ait tesislerdeki her bir tank, depo, pompa v.b. için en az 4 adet numune kabını bayilerin tesislerinde bulundurur.
- n) EPDK'ya aylık olarak, bayiye teslimler miktar ve ağırlıklı ortalama fiyat bildirimleri yapar.
- o) EPDK'ya oluşuma bağlı olarak, tip bayilik sözleşmesi örnekleri hazırlanması veya bunlarda değişiklik yapılması halinde, bunların yürürlüğe konulmasından önce tip sözleşme bildirimini yapar.
- p) EPDK'ya oluşuma bağlı olarak, akaryakıt dağıtım fiyatı değişikliği bildirimini ve bayilik sözleşmelerinde tavsiye edilen veya tavan fiyat yöntemi uyguluyorsa akaryakıt bayi fiyatı değişikliği bildirimini yapar.

**36) Aynı şahıs işlettiği farklı akaryakıt istasyonları için farklı dağıtıcılarla bayilik sözleşmesi yapabilir mi?**

Aynı şahsın farklı akaryakıt istasyonları için farklı dağıtım şirketleriyle bayilik sözleşmesi yapmasında sakınca bulunmamaktadır. Ancak bu akaryakıt istasyonlarının her biri için ayrı bayilik lisansı alınır.

**37) Bayi dağıtıcısının özendirme kampanyalarına katılmak zorunda mıdır?**

Dağıtıcılar, bayilerin katılımıyla gerçekleştirdikleri özendirme kampanyası hakkında bayilerini, özendirme kampanyasının maliyetine ilişkin belgelerle birlikte şeffaf, açık bir şekilde bilgilendireceklerdir. Bayilerin kampanyaya katılımı ihtiyaridir.

**38) Bayilerinin tescilli marka altındaki faaliyetlerine ilişkin olarak dağıtıcıların denetim yükümlülükleri nelerdir?**

Bayilerinin tescilli marka altındaki faaliyetlerine ilişkin olarak dağıtıcılar;

- a) Akaryakıt istasyonlarında stok hareketleri ve akaryakıt alım satım işlemlerinin elektronik ortamda, günlük olarak izlenebilmesine yönelik bir istasyon otomasyon sistemi kurar. Merkez bağlantısı olan istasyon otomasyon sistemi ile bayilerindeki akaryakıt alım satım hareketlerini izler ve raporlar. Kayıt dışı ikmal ve satış tespit edilmesi halinde EPDK'yı derhal bilgilendirir.
- b) Bayilerin, üç aylık dönemler itibarıyla akaryakıt stok ve alım satım mutabakat raporları oluşturmasını sağlar.
- c) Bayilerinin akaryakıt istasyonlarında akaryakıt fiyatları, ilan, pano ve akaryakıt türlerinin isimlendirilmesi hususlarının EPDK'ca belirlenen usul ve esaslara uygun olup olmadığını kontrol eder.

d) Tahsis edeceği kalite kontrol araçları ve kalite kontrol uzmanları vasıtasıyla periyodik olarak akaryakıt bayilerindeki tesisleri denetler. Tank, pompa bakım ayarları ve ölçümlemesini, tesiste taşıma ve/veya hile amaçlı akaryakıt katılabilecek ürünlerin bulunup bulunmadığının kontrollerini yapar.

e) İhbar ve şikâyet üzerine alınan numuneler hariç olmak üzere yılda en az bir defa bayisine ait tesiste ikmal edilen her bir akaryakıt türünden numune alır. Bu numunelerde gerekli analizleri yaptırır.

f) Kendilerine iletilen ihbar ve şikâyetler üzerine ihbar ve şikâyetin geliş tarihinden itibaren en geç 3 gün içerisinde ihbar veya şikâyete konu hususların niteliğine uygun denetim yapar.

g) İlk defa lisans alacak olan bayiler için lisans alma tarihinden itibaren en geç iki ay içerisinde akaryakıt istasyonundaki kurumsal kimlik çalışmalarını tamamlar. Lisanslı bayinin dağıtıcı değiştirmesi halinde ise aynı süre dağıtıcı değişikliğinin lisansa derç tarihinden başlar. Dağıtım şirketinin birleşmesi veya devri durumunda ise bu konudaki çalışmalarını birleşme veya devirden itibaren en geç altı ay içerisinde tamamlar.

h) Bayilerinin faaliyetlerine ilişkin tüketici ihbar ve şikâyetleri için ücretsiz telefon numarası, elektronik posta adresi ve yazışma adresi tahsis ettirilmesini sağlar. Bu bilgilere ilişkin levha ve çıkartmaları bayilerine ait tesislerde tüketiciler tarafından rahatlıkla görülebilecek şekilde astırır.

i) Yapılan kontrollerde aykırılıklar bulunması halinde düzenlenen belgeleri kontrol tarihinden itibaren 7 gün içerisinde EPDK'ya gönderir.

### **39) Bir bayilik sözleşmesinin içeriği hakkında EPDK'dan kimler bilgi alabilir?**

Bayilik sözleşmesinin içeriği hakkında sözleşme taraflarının bilgi sahibi olması esastır. Bu kapsamda, bayilik sözleşmesi suret ve içeriği ticari sır mahiyetindedir. Dolayısıyla üçüncü şahısların bunlar hakkında bilgi edinme talepleri Bilgi Edinme Hakkı Kanunu kapsamı dışında kalır.

Bayilik sözleşmesi taraflarından biri konuyla ilgili yazılı dilekçe ve bu dilekçeyi imzalayanların yetkili olduğunu gösterir noter tasdikli imza sirküleri sunarak EPDK'ya başvurabilir. Bu takdirde konu hakkında başvuru sahibine yazılı bilgi verilir.

### **40) EPDK'nın bayilik veya intifa sözleşmelerinin süresine ilişkin bir kararı var mıdır?**

EPDK'nın bayilik veya intifa sözleşmelerinin süresine ilişkin bir kararı mevcut değildir.

Petrol piyasasında, intifa sözleşmeleri ile getirilen rekabet etmeme yükümlülüğü süresinin beş yılı aşmamasına ilişkin olarak Rekabet Kurumu tarafından verilen kararlar bulunduğu bilinmektedir. Dolayısıyla bayilerin rekabet mevzuatına ilişkin anılan kararlar hakkında bilgi almak yahut işlem yaptırmak için Rekabet Kurumuna başvurması gerekmektedir.

### **41) Bayilik sözleşmesindeki ticari konulara yönelik hükümlerin EPDK'yla ilgisi var mıdır?**

Türk Ticaret Kanunu uyarınca tacir sıfatı taşıyan bayi ve dağıtıcılar, bütün ticari faaliyetlerinde basiretli birer iş adamı gibi hareket etmekle yükümlüdür. Dolayısıyla ticari iş niteliğindeki sözleşmeler yapılırken azami dikkat gösterilmeli ve sözleşme içeriğine tamamen vakıf olunmalıdır.

Bayi ve dağıtıcılar arasındaki sözleşmelerde petrol piyasası ve ilgili mevzuatının düzenleme alanı dışında kalan ticari konulara yönelik hükümler de mevcuttur. Bu hükümler arasında mülkiyet, intifa, ipotek, ariyet, kira hakları veya asgari satış taahhütleri, teminat mektupları, prim ve cezai şartlar sayılabilir.

Petrol piyasası mevzuatının düzenleme alanı dışında kalan söz konusu sözleşme hükümlerinden doğacak ihtilaflarda EPDK taraf değildir. Bu ihtilafların genel hükümler çerçevesinde adli yargı mercilerince çözülmesi gerekmektedir.

### **42) Hangi hallerde dağıtıcı tadili yapılması gerekir?**

Kanun uyarınca bir bayinin sadece bir dağıtıcısı olabileceğinden, bayilik lisansındaki dağıtıcı bilgisinin tadili için mevcut bayilik sözleşmesinin herhangi bir nedenle sona ermesi gereklidir. Dağıtıcısını değiştirmek isteyen bayinin yeni dağıtıcısından akaryakıt alabilmesi için lisansının tadili şarttır.

Dağıtıcı lisansı sahibiyle olan sözleşmesinin herhangi bir nedenle sona ermesinden itibaren bir dağıtıcı ile yapılan yeni bayilik sözleşmesini üç ay içerisinde EPDK'ya ibraz ederek lisans tadil talebinde bulunmayan bayinin lisansı sona erdirilir.

#### 43) Bayilik sözleşmesi ne zaman sona erer?

Taraflarca aksi kararlaştırılmadıkça bayilik sözleşmesinin aşağıdaki olaylardan herhangi biri gerçekleştiği anda sona erdiği kabul edilmektedir.

- Tek taraflı fesih ihbarının sözleşmenin karşı tarafına varması,
- Karşılıklı fesih protokolünün imzalanması,
- Sözleşme süresinin dolması,
- Sözleşmenin ortadan kalktığını tespit eden bir mahkeme kararı alınması.

#### 44) İntifa, tapuya şerh edilmiş kira veya benzeri etkiye sahip diğer yazılı sözleşmelerin dağıtıcı tadilleriyle ilişkisi var mıdır?

Bayilik sözleşmelerinin tek taraflı veya karşılıklı fesih gerekçesi olarak gösterilen, rekabet mevzuatından kaynaklı karar ve düzenlemeler ile diğer muhtelif sebepler lisans tadilinin yapılması ya da başvurunun reddi bakımından önem arz etmez.

Sözleşme feshine gerekçe olarak gösterilen intifa, tapuya şerh edilmiş kira veya benzeri etkiye sahip diğer yazılı sözleşmeler EPDK'nın lisans işlemlerinde zaten aranmamaktadır. Dolayısıyla bayilik sözleşmesi haricindeki sözleşmelerin nihai durumunun EPDK'nın lisans tadil işlemleriyle ilgisi yoktur.

#### 45) Bayilik sözleşmesi fesih ihbarnameleri nasıl düzenlenmelidir?

Bayilik lisansının tadili için bayilik sözleşmesinin sebepten bağımsız ve şartsız olarak sona erdiğinin tespiti gerekir. Gerekli tespitin yapılabilmesi için ise sözleşme taraflarından en az birinin mevcut bayilik sözleşmesinin sona erdiğini ileri sürmesi ve sözleşmenin sona erdiği bilgisinin sözleşmenin karşı tarafına varması lazımdır.

Bayilik sözleşmesini süresinden önce sona erdirmek için bayi ve dağıtıcı arasında karşılıklı bir fesih protokolü imzalanabildiği gibi, taraflardan birinin tek taraflı olarak sözleşmeyi fesih ettiği durumlar da vardır.

Dolayısıyla fesih ihbarnameleri:

- Bayilik sözleşmesinin şartsız olarak sona erdirilmesine ilişkin açık irade beyanını içermelidir.
- Noter kanalıyla sözleşmenin karşı tarafına gönderilmiş olmalıdır.
- Sözleşmenin karşı tarafına tebliğ edildiğine dair noterin tebliğ şerhini içermelidir.
- Noter tasdikli olmalıdır.

Yukarıdaki koşulların tümünü taşımayan fesih ihbarnamelerinin EPDK'ya gönderilmemesi gerekmektedir.

#### 46) Sözleşmenin sona ermesinden önce stoklanan akaryakıtın satılması mümkün müdür?

Bayilik sözleşmesi sona ermiş bayinin lisansına kayıtlı dağıtıcıdan bayilik sözleşmesi geçerli olduğu sırada temin ederek stokladığı akaryakıtı, lisansı geçerli olduğu sürece kullanıcılara satmasında sakınca yoktur.

#### 47) Bayilik sözleşmesinin hangi hallerde yenilenmesi gerekir?

Taraflar sözleşmenin devam etmesini aynı sözleşme içinde yer alan bir şarta bağlamışlar ise şartın gerçekleşmesi halinde mevcut bayilik sözleşmesi geçerli kalır. Lisans tadil başvurusunda bulunulmaz.

Bayilik sözleşmesinin herhangi bir nedenle sona ermesine rağmen taraflar sözleşme ilişkisinin devamını isteyebilirler. Bu halde tarafların belirli süreli, dağıtıcının tip sözleşme örneğine uygun, tek elden satış sözleşmesi niteliğinde ve yeni bir bayilik sözleşmesi yapması icap eder. Bayi bu durumda da lisans tadil başvurusunda bulunulmayacaktır.

Bayi, yenilediği sözleşmeye istinaden lisansına kayıtlı dağıtıcıdan akaryakıt teminine devam edebilir. Bu durum bayinin "dağıtıcısı dışındaki diğer dağıtıcı ve onların bayilerinden ikmal yapmama" yükümlülüğüne aykırı değildir. Fakat bayilik lisansının sona ermemesi için aynı dağıtıcıyla yapılan yeni bayilik sözleşmesinin önceki sözleşmenin sona ermesinden itibaren üç ay içerisinde EPDK'ya





sunulması gerekir.

Bayilerin dağıtıcıları ile yapacakları tek elden satış sözleşmesine göre bayilik faaliyetini yürüteceği Kanun'da açıkça belirtilmiştir. Dolayısıyla bayilik sözleşmesi sona ermiş kişinin yukarıda belirtilen nitelikleri taşıyan bir bayilik sözleşmesi yaparak sözleşmesini yenilemesi gerekir. Bayi, sözleşmesi yenilenmeden lisansına kayıtlı dağıtıcıdan dahi akaryakıt temin etmemelidir.

**48) Akaryakıt istasyonundaki eski dağıtıcıya ait belirtileri kim, ne kadar süre içerisinde kaldırmalıdır?**

Bayilik sözleşmesinin süresinin bitmesi ve yeni dağıtıcıyla sözleşme yapılırsa bayi öncelikle lisansında dağıtıcı tadilini yaptırır. Sonrasında sözleşme yaptığı yeni dağıtıcının ürünlerini pazarladığı anlaşılacak şekilde faaliyetine devam eder. Bayi en geç bir ay içinde eski dağıtım şirketi ile ilgili tüm belirtileri kaldırmakla yükümlüdür.

**49) Dağıtım şirketinin faaliyeti geçici olarak durdurulur veya lisansı iptali edilirse bayi nasıl hareket edecektir?**

Bayiler, bayisi oldukları dağıtıcının lisansının iptal edilmesi halinde, sözleşmenin feshini beklemeksizin başka bir dağıtıcı ile sözleşme imzalayabilir.

Bayiler bayisi oldukları dağıtıcının faaliyetinin geçici olarak durdurulması halinde dağıtıcının yeniden faaliyete geçmesini beklemek zorunda değildir. Bayi dağıtıcısının faaliyetinin geçici olarak durdurulduğu süre ile sınırlı olmak kaydıyla başka bir dağıtıcıdan akaryakıt temin edebilir.

Ancak her iki halde de bayinin EPDK'ya müracaat ederek bayilik lisansını tadil ettirmesi gerektiği değerlendirilmektedir.

#### **D. BAYİ-KULLANICI İLİŞKİLERİ**

**50) Kullanıcıya verilen zarar ve hasarları nasıl tazmin edilecektir?**

Teknik düzenlemelere uygun olmayan petrol ikmali nedeniyle kullanıcıya verilen zarar ve hasarların tazmini hususu, kullanıcıların muhatap olduğu lisans sahibi gerçek ve tüzel kişilerin lisanslarında ve sözleşmelerinde yer alır.

Teknik düzenlemelere uygun olmayan akaryakıt ve madeni yağ ikmal edenler tüketiciye verdikleri zarar ve hasarları tazmin etmekle yükümlüdür. Zarar ve hasarların tazmini hususunda taraflar arasında çıkan uyuşmazlıklar Tüketicinin Korunması Hakkında Kanun ile çerçevesinde tüketici hakem heyetleri veya tüketici mahkemelerince çözülür.

**51) Kullanıcıya eksik akaryakıt teslimi halinde bayinin sorumluluğu nedir?**

Bayi, akaryakıtın temini ve satışına yönelik kantar, akaryakıt pompası, sayaç vb. donanımın bakım, ayar ve muayenesini, Ölçüler ve Ayar Kanununa dayanılarak çıkarılan diğer mevzuatta belirtilen usul ve esaslara uygun olarak yapacaktır. Ayrıca bu amaçla rapor tutmak ve bu raporları muhafaza etmekle de yükümlüdür.

Kantar, akaryakıt pompası ve sayaç ayarlarının bozuk olması veya ölçüm birimlerine ilişkin kurallara aykırılık nedeniyle akaryakıt tesliminin eksik yapıldığının tespiti halinde, bayi tespit edilen miktar çerçevesinde talep edilecek zarar ve ziyarı ödemekle yükümlü olur.

**52) Kullanıcıya hangi şartlarda elektronik sistemlerle akaryakıt satılabilir?**

Kurul 07.02.2007 tarihli ve 1088/1 sayılı Kararıyla; dağıtım şirketlerinin elektronik sistemlerle, Özel Tüketim Vergisi Kanunu kapsamındaki müstesnalıklardan yararlanan kişiler de dâhil olmak üzere, kullanıcılara bayileri aracılığı ile akaryakıt satabilmelerine karar vermiştir.

**53) Bayilerin kullanıcılar, istihdam edilenler ve çevre sağlığı ve güvenliği için alacağı önlemler nelerdir?**

Bayilik lisanslarının genel hükümlerine göre lisans sahibi; çevrenin korunması, işçi sağlığı ve iş güvenliği ile ilgili her türlü tedbiri alacak, tesisleri güvenli bir şekilde işletecek, mevzuat hükümleri çerçevesinde her türlü emniyet tedbirini alacaktır.

Lisans genel hükümlerinde ayrıca tesislerin inşası ve işletilmesi sırasında kamuya, çevreye, gerçek ve



tüzel kişilere ait taşınır ve taşınmazlara zarar verilmemesi, can ve mal kaybına sebep olunmaması için gereken bütün önlemlerin alınacağı da düzenlenmiştir.

Diğer taraftan Petrol Piyasasında Uygulanacak Teknik Kriterler Yönetmeliği'ne göre lisans sahipleri:

- Tesislerin yapım ve işletilmesinde görevinin gerektirdiği vasıf ve eğitime sahip personel istihdam eder.
- Personelin görev tanımı ile eğitim sürelerini kapsayacak şekilde bir program hazırlar ve uygular.
- Acil durum esnasında ihtiyaç duyulacak personel, donanım, alet ve malzemeleri hazır bulundurur.
- Tesislerdeki potansiyel tehlikeler ve müdahale imkânları hakkında ilgili makamlara bilgi verir.
- Etki alanındaki personel ve halkın tahliyesi ile diğer gerekli önlemlerin alınması için ilgili yerel makamlar ile koordinasyon sağlar.
- Acil durum halinde, ilgili mevzuat doğrultusunda gerekli emniyet tedbirlerini alarak müdahalede bulunabilir.

## E. FİYATLANDIRMA

### 54) Akaryakıt bayi fiyatıyla ilgili esaslar nelerdir?

Dağıtıcıların bayilerine, akaryakıt satışı yapabileceği tavan fiyata akaryakıt dağıtım fiyatı ve bayilerin kullanıcılara akaryakıt satışı yapabileceği tavan fiyata ise akaryakıt bayi fiyatı denir.

Bayilik (istasyonlu) lisansı kapsamındaki faaliyetlerde sunulan mal ve hizmetlerde fiyat ilanı esası uygulanır. Piyasada faaliyet gösteren bayilik (istasyonlu) lisansı sahipleri akaryakıt teslimlerini fiyat ilanlarına göre yapmakla yükümlüdür.

İlan panosundaki değişiklikler, bayi tarafından her sayfasına müteselsil sıra numarası verilerek kaşelenmiş olan defterde değişiklik tarihlerinde açılan sayfalara işlenir.

### 55) Bayilerin fiyat ilanı ile ilgili diğer yükümlülükleri nelerdir?

Bayilik (istasyonlu) lisansı sahipleri;

- İstasyonlarında veya köy pompalarında, satışa sundukları akaryakıtların resmi isimlerini ve tavan fiyatlarını istasyonların ön cephesinde, yoldan açıkça görünür şekilde konuşlandırılmış ilan panosunda ilan eder.
- İlan panosunda yer alan akaryakıt türlerini istasyonunda veya köy pompalarında satışa hazır bulundurur.
- Her bir akaryakıt pompasında, pompada satılan akaryakıtın resmi ismi ile fiyatını belirtir.
- İlan panosunda yer alan tavan fiyatların üzerinde akaryakıt satışı yapamaz.
- Kullanıcılar tarafından dağıtıcı lisansı sahiplerine yapılabilecek ihbar ve şikâyetlere ilişkin açıklamalar ile ücretsiz telefon numarasının yer aldığı levha ve/veya çıkartmaları, istasyonlarında pompa adası bulunması halinde her adaya asar. Ada bulunmaması halinde tüm pompalara asar.

### 56) Bayilerin fiyat ilan panolarında hangi bilgiler yer almalıdır?

İlan panolarında aşağıdaki bilgiler yer alır:

- Satışa sunulan akaryakıtların resmi isimleri,
- Satışa sunulan akaryakıtların tavan fiyatları,
- Bayisi olunan dağıtıcı lisansı sahibinin marka ve logosu,
- Bayilik lisansı sahibinin adı veya unvanı,
- Bayilik lisansının tarih ve sayısı.

İlan panosu hariç olmak ve pompa üzerinde yer alan resmi isimlerin okunmasını engellemek kaydıyla, istasyonun dâhilinde veya haricinde ticari isim ve markalar ile bunlara ilişkin işaretler kullanılabilir.

### 57) EPDK akaryakıt üzerindeki vergilere veya akaryakıt fiyatlarına müdahale edebilir mi?

Vergi, resim ve harçlara ilişkin konularda diğer mercilerce yapılacak düzenleme çalışmaları hakkında EPDK'nın haberdar edilmesi ve çalışmalara iştirakinin sağlanması Kanunen zorunlu tutulmamıştır. Dolayısıyla EPDK'nın akaryakıt fiyatları üzerindeki vergilere müdahale etme yetkisi yoktur.

Ancak bazen petrol piyasasında faaliyetleri veya rekabeti engelleme, bozma veya kısıtlama amacını taşıyan veya bu etkiyi doğuran veya doğurabilecek nitelikte anlaşma veya eylemlerin piyasa düzenini bozucu etkiler oluşturabilir. Bu takdirde her seferinde iki ayı aşmamak üzere bölgesel veya ulusal düzeyde uygulanmak için taban ve/veya tavan fiyat tespitine EPDK yetkilidir.

## F. KİLOMETRE TAHDİDİ

### 58) Kilometre tahdidi nedir?

Kilometre tahdidi, şehir içi veya şehirlerarası trafiğe açık yollarda aynı istikamette iki akaryakıt istasyonu arasındaki, Kurul tarafından çıkarılacak yönetmelikte belirlenecek asgari mesafedir.

### 59) EPDK'nın kilometre tahdidini arttırma veya kaldırma yetkisi var mıdır?

Kanun uyarınca, akaryakıt ve LPG istasyonları arasındaki mesafeler, aynı yönde olmak üzere, şehirlerarası yollarda on kilometreden, şehir içi yollarda bir kilometreden az olmamak üzere Kurul tarafından çıkarılan ve 01.01.2005 tarihinde yürürlüğe giren yönetmelikle düzenlenmiştir.

Dolayısıyla mevcut yasal durum dikkate alındığında EPDK'nın kilometre tahdidine esas mesafeleri arttırma yetkisi bulunmakla birlikte, bu mesafeleri azaltma yetkisi mevcut değildir.

Kanun'daki hükümlere ilişkin düzenleme veya değişiklik yapıp yapılmaması konusu ise Türkiye Büyük Millet Meclisi'nin görev ve yetki sahasındadır.

### 60) Kilometre tahdidi uygulaması ne zaman başlamıştır?

Akaryakıt ve LPG istasyonları arasında asgari mesafe kısıtlaması uygulaması, ilk olarak 19.06.1996 tarihinde yayımlanan Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığı Tebliği ile başlamıştır. Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığı bu uygulamayı 11.09.1996 ve 14.06.1997 tarihinde yayımladığı tebliğlerle sürdürmüştür.

Kanun'un kilometre tahdidine ilişkin hükmüne istinaden konu son olarak Petrol Piyasası Lisans Yönetmeliği'nin 45 inci maddesinde düzenlenmiştir. Bu maddenin 01.01.2005 tarihinde yürürlüğe girmesiyle 14.06.1997 tarihli tebliğ de yürürlükten kalkmıştır.

### 61) Kilometre tahdidine esas mesafe nasıl ölçülür?

Kilometre tahdidi mesafesinin belirlenmesine ilişkin ölçümlerde, istasyonların yapı kullanma iznine konu alanının, uç noktalarından geçen ve yola dik açı oluşturan düzlemlerinin ölçüm yapılan yöndeki karayolu mesafesi dikkate alınmalıdır.

### 62) Şehir içi ve şehir dışı başlangıç ve bitişlerinde kilometre tahdidinin hesabı nasıl yapılır?

Kurulun 17.11.2005 tarihli ve 579/113 sayılı Kararına göre akaryakıt ve LPG istasyonları arasındaki asgari mesafe kısıtlaması uygulamalarında;

- İstasyonun üzerinde bulunduğu yol ismi veya yol kodu değil, yön esas dikkate alınır.
- Şehirlerarası yolların üzerindeki akaryakıt ve LPG istasyonları arasında on kilometrelik mesafe aranır.
- Şehir içi yolların üzerindeki akaryakıt ve LPG istasyonları arasında bir kilometrelik mesafe aranır.
- Şehir içi yollar ile şehirlerarası yolların kesiştiği kesimlerde yer alan istasyonlar arasında en az bir kilometrelik mesafenin bulunması gerekir.
- Şehir içi yollar ile şehirlerarası yolların yukarıda açıklanan hususlar dikkate alınarak birbirlerinden ayrı olarak değerlendirilir.

### 63) Kilometre tahdidi ölçümlerinde yön esas nasıl uygulanmalıdır?

Kanundaki tanımı uyarınca kilometre tahdidinin trafiğe açık yollarda uygulanması gerekir. Bu nedenle,

kilometre tahdidıyla ilgili inceleme yapan mahalli idarelerin 579/113 sayılı Kurul kararında belirtilen yön esasını Karayolları Trafik Kanunu'nun öngördüğü trafik düzenlemeleri çerçevesinde değerlendirilmesi yerinde olacaktır.

Karayolları Trafik Kanunu'na göre ülkemizde trafik sağdan akar. Dolayısıyla, kavşak geçişi veya başka bir nedenle sola dönen araçların yön değiştirdiği kabul edilir.

Bu çerçevede yön esasına göre, akaryakıt istasyonundan çıkan bir araç bölünmüş yollarda takip ettiği gidiş güzergâhını; bölünmemiş yollarda ise takip ettiği gidiş şeridini değiştirmeden bir sonraki akaryakıt istasyonuna girebiliyorsa bu iki istasyon aynı yön üzerinde kabul edilmelidir. Dolayısıyla bu durumda istasyonların arasında kilometre tahdidi ölçümü yapılmalıdır.

Tek yönlü olarak trafiğe açık olan karayollarında veya bağlantı yollarında yolun her iki tarafına kurulmak istenen akaryakıt istasyonlarının da aynı yönde kabul edilmesi gerekir.

Kavşaklarda sağa dönen veya ileri doğrultuda devam eden araçların yolun aynı yönünde kaldığı, sola veya geriye dönen araçların ise yolun diğer yönüne geçtiği kabul edilmelidir.

Dolayısıyla yön esasını uygulandığında, istasyonların giriş veya çıkışının bulunduğu yolun ismi, kodu veya türü farklı olsa bile istasyonlar arasında kilometre tahdidi ölçümü yapılabilecektir.

#### **64) Kilometre tahdidi uygulamalarında akaryakıt ve LPG istasyonları nasıl değerlendirilmektedir?**

Kurul, 05.01.2006 tarihli ve 630/68 sayılı Kararıyla; istasyonlar arası asgari mesafeye ilişkin işlem ve uygulamalarda akaryakıt istasyonlarının kendi aralarında ve LPG istasyonlarının da kendi aralarında değerlendirmeye tabi tutulmasına karar vermiştir.

#### **65) Kilometre tahdidinde dikkate alınacak şehir sınırları ile birbirine komşu mahalli idarelerin yapması gereken işlemler hakkında hangi bilgiler verilebilir?**

Büyükşehir belediyelerinde büyükşehir belediyesinin diğer belediyelerde ise belediyenin mücavir alan sınırı şehir sınırı olarak kabul edilmektedir.

Buna göre belediye/büyükşehir belediye mücavir alan sınırları içindeki tüm trafiğe açık karayolları şehir içi yoldur. Belediye/büyükşehir belediye mücavir alanı dışındaki tüm trafiğe açık karayolları şehirlerarası yoldur. Karayolunun erişim kontrollü yol, devlet, il veya köy yolu olması kilometre tahdidine ilişkin değerlendirmeleri etkilemez.

Birbirine komşu iki belediyenin/büyükşehir belediyesinin yetki sahasında bulunan akaryakıt istasyonları şehir içi yol üzerinde sayılır. Çünkü iki şehrin birbirine komşu olması bu belediyelere asgari mesafe kısıtlamasına ilişkin Kanun hükmüne aykırı imar düzenlemesi ve idari işlem yapma yetkisi vermemektedir.

Benzer şekilde, şehirlerarası yol üzerinde ve il sınırına on kilometreden daha yakın bir noktaya akaryakıt istasyonu kurulmak istenmesi halinde ilgili il özel idaresinin karayolunun komşu il dâhilinde kalan kısmı hakkında bilgi alınmalıdır.

Dolayısıyla bu durumdaki akaryakıt istasyonları arasında da en az bir veya on kilometre mesafenin bulunduğu yeni akaryakıt istasyonunun kurulacağı belediye başkanlığınca/büyükşehir belediye başkanlığınca veya il özel idaresince kontrol edilmelidir.

#### **66) Kilometre tahdidi hükümlerine uygunluk kim tarafından sağlanır?**

Kanunun ve Kanuna dayanılarak çıkarılmış olan Yönetmeliğin kilometre tahdidi konusundaki hükümleri tüm mahalli idareler bakımından bağlayıcıdır.

Akaryakıt istasyonlarının kilometre tahdidine uygun olarak kurulabilmesi için imar planlarının hazırlanması ve her türlü izin ve ruhsatın verilmesi sırasında, kilometre tahdidine ilişkin mevzuattaki hükümlerin mahalli idareler tarafından ayrıca dikkate alınarak uygulanması gerekmektedir.

#### **67) Asgari Mesafe Tespit Tutanağı nedir?**

Asgari mesafe tespit tutanağı; aynı yol üzerinde önceki ve sonraki en yakın akaryakıt ve/veya LPG istasyonları arasındaki mesafenin metre cinsinden tespitinin yapıldığı, EPDK hitaplı, imzalı ve resmi mühürlü belgedir.



Asgari mesafe tespit tutanağı şehir içlerinde belediye veya büyükşehir belediye başkanlıklarınca, şehir dışlarında Valiliklerce tanzim edilir.

**68) Hangi akaryakıt istasyonları için yapılan başvurular Asgari Mesafe Tespit Tutanağı ibrazından muaftır?**

01.01.2005 tarihinden önce akaryakıt istasyonu olarak faaliyet gösterdiği usulüne uygun şekilde düzenlenmiş belgelerle ispat edilen yerler için yapılacak bayilik lisansı başvurularında Asgari Mesafe Tespit Tutanağı aranmamaktadır.

**69) Kilometre tahdidi hükümlerine uygunluğun sağlanmasında öncelik hangi yere aittir?**

Aynı yol üzerinde birden çok akaryakıt istasyonu için yapı ruhsatı başvurusu varsa, yetkili mahalli idare önceliği imar planında akaryakıt istasyonu alanı olarak ilk onaylanan yere vermelidir. Bunun dışında kalan başvuru yapılması, yol geçiş izni vb. belgeler alınması gibi durumlar kazanılmış hak olarak kabul edilmemelidir.

İmar planı onayı işlemleri süren birden çok başvurunun hangisine öncelik verileceğinin belirlenmesi ise onay makamı olan yetkili mahalli idarenin takdirindedir.

Kilometre tahdidi koşulunu sağlamayan mahallerdeki akaryakıt istasyonları için izin, ruhsat ve benzeri diğer belgelerin verilmemesi gerektiği açıktır.

**70) Kilometre tahdidi uygulamaları için EPDK'dan münferit görüş alınması gerekir mi?**

Kanun uyarınca EPDK'nın kilometre tahdidi konusunda genel düzenleyici kararlar almak dışında, istasyonların kurulacağı alanlar hakkında münferiden değerlendirme yapmak ve görüş vermek gibi bir görevi bulunmamaktadır.

Dolayısıyla akaryakıt istasyonları arasındaki kilometre tahdidi uygulamasına yönelik tüm hususların ilgili mevzuatının esas alınması suretiyle yetkili mahalli idarece değerlendirilmesi gerekir. EPDK'ya harita ve planlar gönderilerek, belirli bir istasyon yerinin kilometre tahdidi bakımından uygun olup olmadığına ilişkin sorular yöneltilmemelidir.

**71) Bir istasyonda ikinci bir istasyon kurulması kilometre tahdidine aykırı mıdır?**

İmar planlarının hazırlanmasında, akaryakıt ve/veya LPG satış amaçlı tüm istasyonlar bütün olarak değerlendirilebilir. Yapı kullanma ruhsatı aşamasına gelmeden önce istasyon türlerinin ayrıştırılmasının gerekli olmadığı değerlendirilmektedir.

Gerekli izinlerin alınması ve durumun yapı kullanma ruhsatında yer alan "kullanım amacı" bölümüne ayrıca işlenmesi koşuluyla, aynı yapı kullanma ruhsatında iki ayrı istasyonun bulunması mümkündür.

Bir akaryakıt istasyonunun yapı kullanma ruhsatında kullanım amacı değiştirilir ve İAÇ Ruhsatı da dâhil gerekli izinleri alınırsa, aynı istasyon içinde ikinci bir akaryakıt veya LPG istasyonu kurulabilir. Aynı istasyon içinde kilometre tahdidine ilişkin hükümler uygulanamaz. Ancak, yeni bir imar planı düzenlenmek istenmesi halinde kilometre tahdidi aranmalıdır.

**72) Faal olmayan bir akaryakıt istasyonu kilometre tahdidinde dikkate alınır mı?**

Halen faal olmamasına rağmen; tapu, yapı kullanma izni veya İAÇ Ruhsatına kullanım amacı olarak "akaryakıt istasyonu" yazılmış yapıların yetkili idarelerce istasyonlar arası asgari mesafe ölçümü yapılırken faal istasyon gibi dikkate alınması gerekir. Dolayısıyla faal olmayan istasyonların yakınında, kilometre tahdidine şartına aykırı olarak akaryakıt istasyonu inşasına izin verilmemelidir.

## **G. RUHSAT İŞLEMLERİ**

**73) Yapı ruhsatı almadan akaryakıt istasyonu inşa etmek suç teşkil eder mi?**

Türk Ceza Kanunu'nun 184 üncü maddesine göre belediye sınırları içinde veya özel imar rejimine tâbi yerlerde yapı ruhsatı alınmadan veya ruhsata aykırı olarak bina yapmak veya yaptırmak suçtur. Akaryakıt istasyonları da madde kapsamında yer almaktadır.

Yapı ruhsatı olmadan başlatılan inşaatlar dolayısıyla kurulan şantiyelere elektrik, su veya telefon bağlantısı yapılmasına müsaade etmek de suçtur.

Ancak kişinin, ruhsatsız ya da ruhsata aykırı olarak yaptığı veya yaptırdığı binayı imar plânına ve

ruhsatına uygun hale getirmesi halinde, kamu davası açılmaz. Bu halde daha önceden açılmış kamu davası varsa düşer. Mahkûmiyet varsa bütün sonuçlarıyla ortadan kalkar.

**74) Karayolları Trafik Kanunu'nu uyarınca akaryakıt istasyonları için alınması gerekli izinler nelerdir?**

Karayolları Trafik Kanunu uyarınca karayollarında her iki taraftan sınır çizgisine elli metre mesafe içinde bağlantıyı sağlayacak geçiş yolları yönünden; akaryakıt istasyonları için o karayolunun yapım ve bakımı ile sorumlu kuruluştan izin alınması zorunludur.

Verilen izinler, ilgili valiliğe bildirilir. İzinsiz yapılan akaryakıt istasyonlarının yapımı ve işletilmesi yetkililerce durdurulacaktır. Şartlar yerine getirilmeden işletme izni verilmez. Bağlantı yolu her türlü gider sorumlulara ait olmak üzere yolun yapım ve bakımıyla ilgili kuruluşça ortadan kaldırılır.

Belediye sınırları içindeki karayolları kenarında yapılacak veya açılacak akaryakıt istasyonları için de Belediyelerden izin ve bazı hallerde Karayolları Bölge Müdürlüğü'nden uygun görüşü alınması zorunludur.

**75) Mahalli idarelerin akaryakıt istasyonlarına ruhsat vermesi için gerekli ön şartlar nelerdir?**

Belediye sınırları ve mücavir alanları içinde, her türlü akaryakıt istasyonlarına nazım imar ve uygulama imar plânına uygun olmak kaydıyla belediye tarafından izin verilebilir. Akaryakıt istasyonlarına izin verilmesi için nazım imar plânında akaryakıt istasyonu olarak gösterilmesi şarttır. Bu istasyonlara çalışma ruhsatı büyükşehirlerde büyükşehir belediyesi tarafından verilir.

Belediye sınırları dışındaki akaryakıt istasyonlarına il özel idarelerince ruhsat verilmektedir.

Tesislere coğrafi konumlara göre İAÇ Ruhsatından muafiyet tanınmasına ilişkin bir hüküm mevzuatta bulunmamaktadır. Bu nedenle köy yerleşik alanlarındaki akaryakıt istasyonlarının da İAÇ Ruhsatı alması gerekir.

**76) Akaryakıt istasyonlarının ruhsatlandırılmasında dikkate alınacak standart nedir?**

Sanayi ve Ticaret Bakanlığı'nın yayınladığı ÖSG-2007/09 sayılı tebliğ uyarınca, Türk Standartları Enstitüsü tarafından hazırlanan TS 12820 "Akaryakıt İstasyonları-Emniyet Gereklere" Standardının akaryakıt istasyonları için mecburi olarak uygulanması gerekmektedir.

**77) Akaryakıt istasyonunun İşyeri Açma ve Çalışma Ruhsatı'na tapu sicil ve depo bilgilerinin yazılması zorunlu mudur?**

Yetkili idarelerce akaryakıt istasyonları için düzenlenecek İAÇ Ruhsatlarında istasyonda yanıcı ve parlayıcı madde kategorisindeki sıvıların depolanması amacıyla bulunacak depoların hacim bilgileri yazılacaktır. Yanıcı ve parlayıcı madde kategorisindeki sıvılardan depolanmasına izin verilenlerin sınıfları ile istasyonun bulunduğu yerin pafta, ada, parsel bilgilerinin de İAÇ Ruhsatına yazılması zorunludur.

Akaryakıt istasyonlarında bulunan tipik parlayıcı ve yanıcı sıvıların sınıfları TS 12820 "Akaryakıt İstasyonları-Emniyet Gereklere" Standardında düzenlenmiştir.

Yanıcı ve parlayıcı madde kategorisindeki sıvıların depolanması amacıyla kullanılan tesis ve düzeneklerde, İAÇ Ruhsatında kayıtlı hacimden fazla ve başka kategoriden sıvı depolanamaz. Bu tesis ve düzeneklerde gerçekleştirilecek tadilatlar İAÇ Ruhsatına işlenmeden faaliyete geçirilemez.

Yetkili mahalli idareler, İAÇ Ruhsatının verilmesinden sonra yapacakları denetimlerde bu hususların yerine getirilip getirilmediğini kontrol edecektir.

İAÇ Ruhsat Yönetmeliğinde yer alan hükümlerin uygulanmasına ilişkin olarak yetkili idareler tarafından istenecek görüşler İçişleri Bakanlığınca verilmektedir.

**78) İşletmecisi değişen akaryakıt istasyonlarının İşyeri Açma ve Çalışma Ruhsatlarıyla ilgili hangi işlemler yapılır?**

Ruhsatta belirtilen faaliyet konusu ve adresin değişmemesi kaydıyla işyerinin devredilmesi halinde, devralan kişinin başvurusu üzerine dosyadaki bilgi ve belgeler esas alınmak suretiyle yeni işletmecii adına tekrar İAÇ Ruhsatı düzenlenir.

İşyerinin başka bir adrese nakledilmesi halinde ise yeniden ruhsatlandırılması esastır.

Ruhsatın yenilenmesi veya intibakı gereken hallerde yetkili mahalli idareye en geç üç ay içinde müracaat edilmesi zorunludur.

Bayilik lisansına kayıtlı İAÇ Ruhsatı bilgilerinde değişiklik olursa, yeni ruhsat suretinin EPDK'ya ibrazı suretiyle lisansın tadil ettirilmesi gerekir.

**79) Hukuka aykırı olarak düzenlendiği düşünülen imar planı, yapı ruhsatı, yapı kullanma izni veya işyeri açma ve çalışma ruhsatı hakkında hangi mercilere müracaat edilebilir?**

Mahalli idareler tarafından düzenlenen imar planları, ruhsat ve izinlerdeki hukuka aykırılıkların giderilmesi hususunda EPDK'nın herhangi bir görev ve yetkisi bulunmamaktadır.

Dolayısıyla bu konulardaki şikâyet ve müracaatların;

- İşlemi tesis eden mahalli idare,
- Mahalli idareler üzerinde denetim yetkisine haiz İçişleri Bakanlığı,
- İşlemin iptali için idari yargı mercileri,

nezdinde yapılması gerekmektedir.

**80) Numaralandırma çalışmasından kaynaklı ruhsat değişikliğinde lisans tadil edilir mi?**

Mahalle, cadde, sokak ve benzeri yerlerin isim veya numaralarının değişmesi nedeniyle aynı işyeri için yeni İAÇ Ruhsatı düzenlenmez. Yetkili idare İAÇ Ruhsatında yer alan bilgileri günceller.

Bu durumda bayilik lisansına kayıtlı İAÇ Ruhsatı bilgilerinde değişiklik olursa, yeni ruhsat suretinin EPDK'ya ibrazı suretiyle lisansın tadil ettirilmesi gerekir.

Mahalle, cadde, sokak ve benzeri değişiklikler nedeniyle yapılan bu gibi güncellemelerden kaynaklanan lisans tadillerinde lisans tadil bedeli alınmamaktadır.

**81) EPDK'nın akaryakıt istasyonlarındaki araç temizlik, market gibi bölümlerin nitelikleri ve işletilmesiyle ilgisi var mıdır?**

Akaryakıt istasyonlarında araç temizlik, market, lokanta, dinlenme tesisi gibi kullanıcı ihtiyaçlarını karşılamaya yönelik bölümler bulunabilmektedir. Ancak, bu bölümlerin nitelikleri ve işletim faaliyetleri EPDK'nın görev ve yetki sahası dışındadır. Böyle yerler İAÇ Ruhsatını veren yetkili idarenin denetimine tabidir. Dolayısıyla belirtilen yerlere ilişkin her türlü müracaat İAÇ Ruhsatını veren mahalli idareye yapılmalıdır.

## H. BAYININ TİCARİ DURUMUNDAKİ DEĞİŞİKLİKLER

**82) Lisans sahibi gerçek kişinin, istasyonu işletmek maksadıyla kurulan bir şirkete ortak olması halinde bayilik lisansı ile ilgili yapması gereken müracaat nedir?**

Gerçek kişi olan bayi akaryakıt istasyonunu işletmek maksadıyla kurulan bir ticaret şirketine ortak olabilir. Bu takdirde gerçek kişi adına verilmiş lisansın sona erdirilmesi ve kurulan şirket adına yeni lisans alınması gerekir.

Bu halde tesis devredilmiş olacağı için gerçek kişi lisansının sona erdirilmesi için EPDK'ya başvuracaktır. Yeni kurulan şirketin ise kendisine lisans verilmesi talebiyle EPDK'ya başvurması ve kendi unvanına göre düzenlenmiş belgeleri sunması icap eder.

**83) Adi şirket ortaklarında değişiklik olursa bayilik lisansı ile ilgili yapılacak işlem nedir?**

Adi şirket teşkil eden birden fazla gerçek kişiye verilmiş lisanslar mevcuttur. Adi şirketlerde ortaklarından birinin ayrılması, yeni ortak alınması veya ortaklığın dağılması halinde adi şirket yapısı değişir. Bu hallerde mevcut lisansın sona erdirilmesi ve güncel ortaklık yapısına uygun yeni lisans alınması gerekir.

**84) Lisans sahibi gerçek kişinin ölümü halinde kanuni mirasçılarının yapacağı işlemler nelerdir?**

Akaryakıt istasyonunun sahibi ölürse, yeni ruhsat düzenlenmeksizin kanuni mirasçıları adına eski İAÇ



Ruhsatı'nın intibakı yapılır. Bu işlem için mirasçıların yetkili mahalli idareye en geç altı ay içinde müracaat etmesi zorunludur.

Lisans sahibi öldüğünde bayilik lisansının sona erdirilmesi de gerekir. Ölen şahsın bayilik lisansının sona erdirilebilmesi için aşağıdaki belgelerin aslı veya noter tasdikli suretinin EPDK'ya gönderilmesi lazımdır:

- a) Ölen şahsa ait bayilik lisansının sona erdirilmesi talebini ve herhangi bir dağıtım şirketi ile yapılmış bir bayilik sözleşmesinin bulunmadığına dair açık beyanı içeren ve tüm kanuni mirasçılar tarafından imzalanmış dilekçe,
- b) Tüm kanuni mirasçıların imza sirküleri,
- c) İlgili mahkemeden alınmış Mirasçılık Belgesi,
- d) Lisans sahibinin ölümünü gösterir vukuatlı nüfus kayıt örneği,
- e) Akaryakıt istasyonunun İAÇ Ruhsatının kanuni mirasçılar adına intibak ettirildiği hususunda yetkili idareden alınan yazı,
- f) Ölüm olayının mirasçılar tarafından ilgili vergi dairesine bildirilmiş olduğuna dair ilgili vergi dairesinden alınan yazı,
- g) Ölen şahsın ticaret sicilinde kaydının bulunmadığına dair ticaret ve/veya sanayi odasından alınan yazı,
- h) Sona ermesi istenen lisans belgesinin aslı.

Söz konusu istasyon için yeni lisans almak isteyen mirasçılar kendi adlarına düzenlenen belgelerle bayilik lisansı başvurusunda bulunabilir. Mirasçıların ölen şahsın lisansının sona ermesini müteakip lisans alması mümkündür.

#### **85) Bayiyi temsil ve ilzama yetkili şahıslarda veya bunların yetkilerindeki değişiklikler bildirilecek midir?**

Yetkisiz kişilerin EPDK nezdinde lisans sahibini bağlayıcı işlemler yapmasının önlenmesi gerekir. Bayiler kendilerini temsil ve ilzam etmekle yetkili kişilerin isminde, yetki süresinde ya da kapsamında değişiklik olursa durumu bir yazıyla EPDK'ya bildirmelidir. Yazının ekinde bayinin güncel imza sirkülerinin noter tasdikli suretinin bulunması uygun olur.

#### **86) Tüzel kişinin ortağı hisselerini devrederse EPDK'ya hangi bilgiler verilir?**

İşyerine yeni ortak alınması veya ortaklardan birinin hisselerini devretmesi durumunda yeni İAÇ Ruhsatı düzenlenmediği gibi bayilik lisansında da tadil yapılmaz. Ancak kayıtların güncelliği ve takibi için, şirketin EPDK'ya yeni bir Ortaklar ve Hisse Dağılım Beyanı ile yeni ortakların adli sicil kayıtları veya adli sicil beyan formlarını göndermesi uygun olacaktır.

#### **87) Şirketlerin birleşmesi halinde bayilik lisanslarıyla ilgili ne gibi işlemler yapılır?**

Yalnızca aynı türden şirketler birleşebilir. Birleşme işlemi kesinleştikten sonra kalan yahut yeni kurulan şirket, ortadan kalkan şirketlerin yerine geçer. Bunların bütün hak ve borçları, kalan veya yeni kurulan şirkete geçer. Şirketlerin birleşmesinden yeni bir şirket meydana gelmişse, durumun ayrıca ticaret siciline tescili ve ilanı gerekir.

Şirketlerden biri diğerini devir almış ise ortadan kalkan şirketin bayilik lisansının sona erdirilmesi ve kalan şirkete lisans verilmesi icap eder.

Tüm şirketlerin yerine yeni bir şirket kurulmuş ise ortadan kalkan tüm şirketlerin bayilik lisanslarının sona erdirilmesi ve yeni şirkete lisans verilmesi gerekir.

#### **88) Şirket türünün değişmesi halinde bayilik lisansının tadili gerekir mi?**

Ticaret şirketleri kolektif, komandit, anonim veya limited şirket türünde kurulabilir. Bir ticaret şirketi türünün diğer bir ticaret şirketi türüne çevrilmesi kanunda aksine hüküm olmadıkça, yeni türe ait kuruluş usulüne tabidir. Böylece yeni türe çevrilen şirket eskisinin devamıdır.

Tür değişen şirket, bayilik lisansına kayıtlı unvanın tadili için EPDK'ya başvuracaktır.



### 89) Tüzel kişinin unvanı veya gerçek kişinin adı değişirse hangi tadil yapılır?

Tüzel kişinin ticari unvanı veya gerçek kişinin adı değiştiğinde, unvanı veya adı değişen kişi bayilik lisansına kayıtlı unvanın tadili için EPDK'ya başvuracaktır. Aksi takdirde, unvan tadili yapılmamış kişinin diğer başvuruları ve lisans tadil talepleri sonuçlandırılmaz.

## İ. İSTASYON DIŞINDA AKARYAKIT İKMALİ

### 90) Tarımsal amaçlı akaryakıt satış nasıl yapılır?

İstasyonlu akaryakıt bayileri, lisansları kapsamındaki akaryakıt istasyonları yoluyla, lisansına işlenmek ve gerekli tedbirleri almak kaydıyla, tarım sektörünün ihtiyaçları için tanker ve köy pompası vasıtasıyla LPG hariç akaryakıt satışı yapabilir.

Bayilik (istasyonlu) lisansına kayıtlı tankerlerle sadece tarımsal amaçlı akaryakıt satışı yapılabilir. Tarımsal amaçlı satış tankerleri bayinin kendi akaryakıtının taşınmasında da kullanılabilir.

Tarımsal amaçlı satış tankerinin bayilik lisansına işlenmesinden önce tanker hakkında Ulaştırma Bakanlığı'ndan taşıma yetki belgesi ve yetkili kuruluşlardan da tanker sayacı muayene cüzdanı alınması lazımdır.

Bayilik (istasyonlu) lisansına kayıtlı olmayan sabit köy pompalarıyla akaryakıt ikmal yapılması mevzuata aykırıdır. Köy pompaları lisansa işlenmesinden önce, haklarında il özel idaresinden üçüncü sınıf gayri sihhi müesseselere ait İAÇ Ruhsatı alınır.

Tarımsal amaçlı satışlar kapsamında tanker veya köy pompasıyla sadece ziraat odasından alınmış çiftçi belgesi bulunan kişilere akaryakıt satılması mümkündür.

### 91) Tarım kredi kooperatifleri ortaklarına akaryakıt ikmal edebilir mi?

Tarım Kredi Kooperatifleri ve Birlikleri Kanunu'ndaki istisna nedeniyle tarım kredi kooperatifleri ile bölge ve merkez birlikleri, akaryakıt istasyonları dışında ortaklarının araçlara akaryakıt ikmal yapabilir.

Türkiye Tarım Kredi Kooperatifleri bölge birliklerine bayilik lisansı verilmiştir. Üye kooperatifler ise köy pompası olarak bölge birliklerinin lisanslarına derç edilmiştir. Bölge birlikleri de diğer lisans sahipleri gibi tek elden satış sözleşmesi çerçevesinde belirli bir dağıtıcıdan akaryakıt temin eder.

### 92) Fabrika, şantiye gibi yerlerde akaryakıt ikmal nasıl yapılabilir?

Kanun hükümleri saklı kalmak ve ilgili mevzuata göre işlemleri tamamlanmış olmak üzere, lisans sahiplerince veya kullanıcılarca, lisanslı depolar dışında kalan her türlü petrol depolama tesisi veya düzeneklerinin yapımı ve/veya kendi faaliyetleri kapsamında işletilmesi serbesttir.

Bununla birlikte fabrika, şantiye, nakliye filosu işletmeleri ve benzeri kendi ihtiyaçları için depolama imkânı ve kendi araçlarına akaryakıt ikmal kapasitesi olan yerler hariç, araçlara yapılacak akaryakıt ikmal bayilik lisansı ve yeterli donanımı olan akaryakıt istasyonları dışında yapılamaz.

Fabrika, şantiye, nakliye filosu ve benzeri işletmelerin ticari amaç dışında kendi faaliyetlerinin gerekli kıldığı yanıcı ve parlayıcı madde kategorisindeki sıvıların depolanması veya kendi araçlarına yakıt ikmal yapılması amacıyla kullanılan düzenekler İAÇ Ruhsat Yönetmeliği ekindeki depolama hacimleri esas alınarak gayrisihhî müessese olarak yetkili idarece ruhsatlandırılır.

Bu gibi yerlerde bulunan akaryakıt tankına koyulacak akaryakıtın bayilik lisansı sahiplerinden temin edilmesi zorunludur. Anılan tanktaki akaryakıt sadece kullanıcının kendi mülkiyetindeki araçlara ikmal edilebilir. Akaryakıtın kiralık araçlara veya başka şahıslara kullanıcı tarafından ikmal edilemeyeceği değerlendirilmektedir.

### 93) Taşıyıcı kooperatifleri üyelerine akaryakıt ikmal edebilirler mi?

Taşıyıcı kooperatifleri ile bunların üyeleri birbirlerinden farklı tüzel ve gerçek kişilerdir. Akaryakıt ikmal edilen araçlar da taşıyıcı kooperatifinin değil kooperatif üyelerinin mülkiyeti ve şahsi tasarrufu altındadır. Söz konusu araçlar kooperatifin kendi aracı olarak kabul edilemeyecektir.

Dolayısıyla taşıyıcı kooperatiflerinin üyelerine veya başka şahıslara akaryakıt ikmal edebilmesi için bayilik lisansı alması gerekir.

#### **94) İstasyonsuz bayilerin satamayacağı akaryakıtlar nelerdir?**

Bayilik (istasyonsuz) lisansı sahipleri bir akaryakıt dağıtıcısının tescilli markası altında faaliyette bulunarak akaryakıtın ve madeni yağın kullanıcılara satışı hizmetini verir.

İstasyonsuz kategorisi altında verilmiş bayilik lisansı sahipleri, benzin türleri ile motorin, kırsal motorin ve otobiodizel satışı yapamaz.

Ayrıca istasyonsuz bayilerin tarımsal amaçlı satış yapması da mümkün değildir.

#### **95) Bayiler akaryakıt istasyonunda veya istasyon dışında araçlara gazyağı ikmali yapabilir mi?**

Piyasa faaliyetinde bulunanlar kötü niyet veya tehlikeli eylem sonucunu doğuracak her türlü işlemde özenle kaçınmak, bunların oluşumunun engellenmesi için her türlü tedbiri almak ile istenmeyen durumları en kısa sürede gidermek zorundadır.

Ayrıca Kanun'un 9 uncu maddesi ile dağıtıcılar ve bayiler akaryakıtların kullanım amacını, niteliğini, niceliğini değiştirmemekle özel olarak da yükümlü tutulmuştur.

Piyasaya akaryakıt olarak arz edilen veya dolaşımda bulunan gazyağının, TSE tarafından hazırlanan, "TS 3355 Gazyağı – Isıtma ve Aydınlatma Amacıyla Kullanılan" standardına uygun olması zorunludur.

Bu çerçevede gazyağının kullanım amacının ısıtma ve aydınlatma olması nedeniyle bayilerin bu akaryakıtın kullanım amacını değiştirmesi ve kara ve deniz araçlarına gaz yağı ikmali yapmasının ilgili mevzuata uygun olmadığı değerlendirilmektedir.

#### **96) İhrakiye bayileri kullanıcılara hangi ürünleri teslim edebilir?**

İhrakiye alt başlıklı bayilik lisansı sahipleri kullanıcılara aşağıda sayılan ürünleri teslim edebilir:

- Deniz motorini türleri,
- Türk karasuları içindeki veya bitişiğindeki deniz vasıtalarına denizcilik yakıtları,
- Denizcilik ve havacılık amaçlı kullanılan ve ihrakiye sayılan madeni yağları,
- Havacılık tesislerinde hava vasıtalarına havacılık yakıtları.

Ayrıca, deniz araçlarında kullanılmak üzere ve karıştırılmamak kaydıyla benzin, motorin ve fuel oil türleri ihrakiye alt başlıklı ve istasyonlu kategorili bayilerce teslim edilebilir. İhrakiye alt başlıklı ve istasyonsuz kategorili bayiler bu kapsamda sadece fuel türlerini teslim edebilir.

#### **97) Deniz vasıtalarına akaryakıt ikmali hangi koşullarda yapılmalıdır?**

Deniz vasıtalarına akaryakıt ikmali akaryakıt veya ihrakiye alt başlıklı ve istasyonlu kategorili bayilerce yapılır. İkmalin kıyıda veya denizde bulunan deniz araçlarına, istasyondan veya uygun araç vasıtasıyla doğrudan yapılması mümkündür.

İhrakiye alt başlıklı ve istasyonlu kategorili bayilerce işletilen istasyonlarına eğer uygulanabiliyorsa TS 12820 "Akaryakıt İstasyonları-Emniyet Gereklere" Standardında belirtilen ilave emniyet gereklerine uyulmalıdır.

#### **98) İhrakiye ve akaryakıt türlerinin isimleri ne şekilde kullanılır?**

İhrakiye sayılanlar da dâhil akaryakıt türleri ile ilgili her türlü yazışma, bildirim ve ticari işlemlerde, Kurul tarafından belirlenen resmi isimlerin kullanılması zorunludur.

Akaryakıt türlerinin satışında, gümrük beyannamesinde tescil edilen veya yurtiçi üreticinin faturasında yer alan isimler değiştirilemez. Ancak, karıştırma sonucu elde edilen deniz motorini ve denizcilik yakıtlarında, elde edilen ürünün özelliğine uygun resmi isimler kullanılır.

#### **99) Kullanıcıların taşınabilir kaplarına yapılacak teslimatlarda hangi hususlara dikkat edilmelidir?**

Bayilerin taşınabilir kapa yapacağı akaryakıt teslimlerinde, TS 12820 "Akaryakıt İstasyonları-Emniyet Gereklere" Standardında belirtilen aşağıdaki kaidelere uyması gerekir.

- Kaplara yakıt doldurmakta kullanılan bir yakıt tabancasının vanası, doldurma işlemi esnasında sadece el ile açık tutulabilmelidir.



b) Kap metal değilse veya yetkili merciler tarafından uygunluğu kabul edilmemişse, sıkı kapanan bir kapağı yoksa muhtevası etrafa dağılmadan boşaltılacak şekilde tasarılanmamışsa veya bu amaç için uygun bir ağız yoksa akaryakıt taşınabilir kaplara doldurulmamalıdır.

c) Üzerine içerisindeki ürünün ismi açıkça yazılmamışsa, akaryakıtların kaplar içerisinde alım satımı yapılmamalıdır.

d) Araç veya deniz taşıtları içindeki veya üstündeki 45 litre veya daha az kapasiteli taşınabilir kaplara akaryakıt ikmali yapılmamalıdır.

**100) Havacılık yakıtları piyasaya nasıl arz edilebilir?**

Havacılık yakıtları, havacılık tesislerinde hava vasıtalarına, Türk Gümrük Tarife Cetvelinde yer alan isimleri olan Uçak Benzini, Benzin Tipi Jet Yakıtı ve Jet Yakıtı isimleriyle arz edilir.